

Учений, організатор, економіст, аграрник (до 90-річчя від дня народження Олександра Васильовича Крисального)

У когорті українських учених економістів-аграрників вагоме місце посідає *Олександр Васильович Крисальний*, якому в жовтні поточного року виповнилося б 90 років.

Особистості цього вченого були притаманні здібності формувати нові напрями досліджень, консолідувати кадровий потенціал на розв'язання найважливіших наукових проблем суспільства, талановитого педагога й мудрого наставника.

Доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії економічних наук України, завідувач відділу науково-організаційного забезпечення Національного наукового центру „Інститут аграрної економіки”, заступник головного редактора міжнародного науково-виробничого журналу „Економіка АПК” – це етапи творчого шляху в галузі аграрної науки обдарованого вченого Олександра Васильовича Крисального.

Народився О.В. Крисальний 10 жовтня 1927 році в с. Новоселиці Чорнобаївського району Черкаської області. Після навчання в сільськогосподарському технікумі працював агрономом та заступником голови колгоспу на Полтавщині. Після закінчення в 1953 році з відзнакою Уманського сільськогосподарського інституту за спеціальністю вчений агроном працював у МТС і викладачем сільськогосподарського технікуму. З 1955 року викладав у Львівському сільськогосподарському інституті.

З грудня 1960 року і до останніх днів життя О.В. Крисальний працював в Інституті аграрної економіки (нині Національний науковий центр „Інститут аграрної економіки”) старшим науковим співробітником, ученим секретарем, завідувачем відділу.

Перу Олександра Васильовича належить понад 250 наукових праць, яким притаманні глибина та переконливість теоретичних узагальнень, зв'язок із потребами агропромислового виробництва країни. Він обґрунтував напрями відродження кооперативного руху

в сільському господарстві України, економічну та соціальну сутність сільськогосподарської кооперації в умовах переходу до ринкової економіки. Розробив теоретико-методологічні основи регулювання економічних відносин у сільському господарстві, систему взаємодії організаційно-управлінських, виробничо-технологічних і фінансово-економічних чинників у створених у процесі трансформації сільськогосподарських підприємств до ринкових умов господарювання, формування організаційно-правових структур ринкового типу, методик застосування цінового механізму забезпечення економічних взаємовідносин суб'єктів господарювання в розвитку міжгосподарської кооперації в аграрній сфері, сучасних соціально-економічних явищ в агропромисловому виробництві застосування україномовної термінологічної бази.

Результати його наукових досліджень було використано при розробці Законів України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», «Про колективне сільськогосподарське підприємство», «Про сільськогосподарську кооперацію», проєктів Концепції аграрної політики в Україні, Національної програми розвитку агропромислового виробництва на 1999-2010 роки. За ініціативи О.В. Крисального як упорядника у 1975 році було видано „Економічний сільськогосподарський словник”, а в 1986-му „Экономический словарь агропромышленного комплекса».

Велике визнання мають його особисті наукові видання і в співавторстві: Сільськогосподарська кооперація: суть та проблеми розвитку в Україні / П.Т. Саблук, В.П. Ситник, М.Й. Малік, О.В. Крисальний та ін.; за ред. М.Й. Маліка. – К.: ІАЕ УААН, 1999; Крисальний О.В. Науково-технічне та інформаційно-кадрове забезпечення АПК; підруч.: Економіка і організація аграрного сервісу / П.О. Мосіюк, О.В. Крисальний, В.А.

Сердюк та ін.; за ред. П.О. Мосіюка. – К.: ІАЕ УААН, 2001; Крисальний О.В. Наукове забезпечення розвитку різноукладності // Розвиток різноукладності на селі: особливості, проблеми; за ред. В.В. Юрчишина. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2004; Крисальний А.В.. Экономические взаимоотношения кооперирующихся хозяйств. – К.: Урожай, 1983; Крисальний О.В. Розвиток економічних взаємовідносин при кооперуванні господарств. – К.: Товариство «Знання», 1984; Рекомендації по економічних відносинах колгоспів при кооперуванні у виробництві продукції тваринництва / О.В. Крисальний, В.Я. Месель-Веселяк, І.М. Кравченко та ін. – К.: Урожай, 1975.

Як заступник головного редактора Міжнародного науково-виробничого журналу «Економіка АПК» він зробив вагомий внесок в організацію і становлення цього друкованого органу, підвищення актуальності тематики публікацій, посилення їх наукової обґрунтованості й практичної значимості.

Олександр Васильович Крисальний належить до ініціаторів створення у 1999 році Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників, який об'єднав близько 250 докторів економічних наук, професорів, членів академій різного управлінського підпорядкування, що працюють у сфері аграрної економіки країни.

Плідну науково-дослідну та науково-організаційну роботу О.В. Крисального відзначено високими державними нагородами: орденом „За заслуги III ступеня” (2002 р.) й орденом „За заслуги II ступеня” (2008 р.), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2006 р.). У 2001 році рішенням Колегії Мінагрополітики України нагородже-

ний „Знаком Пошани”, а в 2006 році згідно з постановою Президії УААН „Почесною відзнакою”. Розпорядженням Президента України Олександру Васильовичу Крисальному було встановлено довічну державну стипендію. За наукову новизну розробок у галузі економіки сільського господарства був нагороджений золотою і двома срібними медалями колишньої ВДНГ СРСР та дипломами I, II, III ступенів ВДНГ України.

Олександр Васильович мав дар розпізнавати здібних молодих учених і всебічно допомагав їм. Під його науковим керівництвом 15 аспірантів та здобувачів захистили кандидатські й дві докторські дисертації.

Своє життя Олександр Васильович присвятив самовідданому служінню науці, мав надзвичайно широке коло інтересів, аналітичний розум, вирізнявся своїм світоглядом, ерудицією, надзвичайною відповідальністю за доручену справу. Він мріяв завершити та реалізувати цілу низку ідей щодо концептуальних засад стратегічної модернізації аграрного виробництва й розвитку сільських територій в Україні, подальшого піднесення аграрної науки.

У день 90-річчя О.В. Крисального наукова громадскість незалежної України вшановує пам'ять видатного вченого, активного організатора аграрної економічної науки, талановитого вченого-педагога, який свій досвід передавав молодим науковцям, студентській молоді.

Олександра Васильовича пам'ятатимуть як людину, невтомну в наукових пошуках, надзвичайної працездатності, кипучої енергії, вимогливу до себе й до інших, завжди готову допомогти, дати кваліфіковану пораду й підтримати.

П.Т. САБЛУК, доктор економічних наук, професор, академік НААН, заслужений діяч науки і техніки України, академік-секретар Відділення аграрної економіки і продовольства НААН
Ю.О. ЛУПЕНКО, доктор економічних наук, професор, академік НААН, заслужений діяч науки і техніки України, директор
В.Я. МЕСЕЛЬ-ВЕСЕЛЯК, доктор економічних наук, професор, академік НААН, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач відділу економіки регіонального розвитку та прогнозування Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

* * *